

Градски парк. Лето. Подне. Оморина.

У ствари, не памтим, откако сам парк-водич, да је у нашем парку овако све замрло, где иначе живот врви од цвркута и крештања птица, зујања бумбара, од дечијег жагора и пензионерских препирки.

Није ми остало ништа друго него да седнем на клупу, да жмиркам и дахћем. Подигнем поглед, лишће столетних липа ни да трепне. Спустим поглед и видим: према мени долази Александра, Сања, комшиница, станује ту преко пута, нема ни сто метара од главног улаза у парк. У ово доба она стиже из школе, а мало касније долазе јој тата и мама, свако са свог посла. Поседе мало овде у парку и после сви троје одлазе на ручак. И тако, док Сања чека своје, ми се дружимо, разговарамо о свему и свачему, највише о животу.

Сања на леђима има дебелу школску торбу, а на каишићима, косо преко груди, о десном боку виси јој књига „Мали принц”

Стигла је до клупе на којој седим презнојен. Села је на други крај, погнула главу и рамена, као да је у њој њена деведесетогодишња прабаба, отежала животом, па се вуче.

Дајем јој до знања да сам је приметιο, да не дремам:

– О, комшинице, стигла си.

Не одговара ни гласом ни погледом ни покретом. Лоше, помислим, не кажем. Врло лоше, знам је.

Одавно знам за овај њен поглед натопљен љутњом, увређеношћу, стидом и некаквом недокучивом стрепњом од свега и ничега.

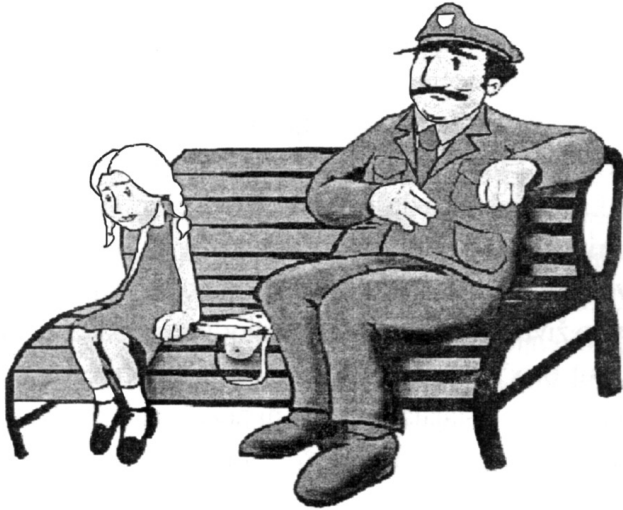
А нема страшније ствари од зебње и плашње у души која кад потраје најчешће пређе у немоћ и тугу, па из туге у патњу. Тада се занеми и плаче без суза – сузе теку изнутра, испирају душу, не теку низ лице.

Е, тога сам се највише плашио. Јер, ако се то деси, онда се ту више ништа не може. Знам када се то догодило нашој лавици Бисерки, просто се угасила као свећа лојаница.

Због тога сам се сада узвртео, морам нешто да предузmem, да кажем, да се ухватим за било какав кончић, не би ли из ње кренуло. Помислим, биће најбоље ако кажем штогод онако, на пример, филозофски:

– Човек од врућине може напросто да обамре, да му буде све црно, да је жив, а нежив.

Сања не подиже поглед, не помера руке, не помера главу, тихо, болно, једва изусти:

– Учитељица јој је поверовала.

Стресем се као да ме је неко полио растопљеним коцкицама леда. Охлађен праснем:

– То је недопустиво! Срамно је тако налагати о својој пријатељици! То је недостојно!

Сања мало подигне главу, гледа испред себе:

– Није лагала.

– Није!?

– Рекла сам јој да ћемо се овде расправити, једном заувек.

Ја се укочим:

– О, нећете ваљда!

Укочим се, јер знам шта то значи – то је катастрофа за њу и њену другарицу Мају, тек трећа година откако су кренуле у школу, па већ да буде крај!

Наравно, нисам се мирио. Али, да бих спречио поседице морао сам да сазнам узрок, зато питам:

- О чему се онда ради?
- Увредила ме је.
- Како те увредила кад није лагала?
- Није лагала, али није рекла ни истину.
- То не разумем.

Рекао сам ово искрено. Подбоден знатижељом гледам је право у очи, не трепћем.

Она ме погледа испитивачки и утврди да је стварно не разумем. Покушава да ми објасни, мучи се, али никако да нађе праву реч. Почне да откопчава каишеве у којима је била смештена њена свемоћна књига „Мали принц”, као старешини војна мапа да се оријентише кад води војску преко брда и долина.

Кад сам јој једном приликом баш тако казао за ту њену књигу одговорила ми је: „Па мени без ње и нема помоћи!”

Признајем да ме је ова њена изјава жестоко ујела, сав сам био букнуо од повређене сујете. Та ја сам оноликима помогао: гугутки, ланету сирочету, умрла му мајка на порођају, па пауну Гаји, један мангуп га звизнуо каменом у главу, једва је остао жив! И сад она мени да каже како њој нико други не може да помогне осим Малог Принца! Е, па сад! Али, добро, нека јој буде, њено је право да тако мисли. Истина, с том књигом „Мали принц” она одавно живи, још од своје четврте године, када јој је мама први пут прочитала. После кад је сама научила да чита од књиге

се није растајала ни дању ни ноћу, па је мајка морала да стави забрану: „Не може и у кревет!” Сања је рекла: „Онда под јастук!”

Било како било, њој књига виси о боку, а из каишева је извлачи увек када застане немоћна да одговори на нека питања која јој постави живот. За она друга питања, школска, има пуну торбу разних књига.

Међутим, овог пута каишеве је само откопчала, затим их је поново закопчала, ваљда се сетила да одговор не може да пронађе у књизи. Да то утврди било, јој је лако, јер је књигу знала напамет.

Тренутно гледа преко пута, помера лагано главу слева на десно, као да очима снима. То што је „снимала” било је: на левој страни је мермерна биста нашег чувеног научника, затим је следила клупа на којој су седела три пензионера. Један је буљио у раширене новине, други је дремкао, а трећи је крпио мрежу за лептире. Десно од њих, по средини била је скулптура „Борба човека и змије”, човек рукама грчевито држи змију за врат док њој из уста шикља млаз воде. Вода се слива у округли базен у коме се ово вајарско дело налази. Десно од скулптуре, на постољу од белог мермера је попрсје чувеног песника. У позадини свега овога су платани са огромним крошњама, као кишобрани за голијате, израђени од најчувенијих мајстора, кишобранција.

Када је Сања завршила њено „снимање” одвоји се од клупе и крене право према бисти научника. (Зна тачно чија је која биста, толико сам јој пута казивао,

онако све по мом занату парк-водича, стручно и одговорно).

Стала је испред бисте, човека врхунске науке, загледала му боре на челу, по лицу, пипа их прстима, испитује, као што би прстима испитивао слеп човек. Међутим, није задовољна. Окрене се и упути према попрсју песника. Опет исто: загледа додирује и опет ништа. Незадовољна иде према борцу који дави змијурину, „подлу подводицицу крађе забрањеног воћа”, тако јој је бар мама објаснила шта је змија човеку, још одавно, откако је света и века.

Врти се сада око округлог базена, пиљи у скулптуру, нарочито у змијин врат и њен палацави језик, али опет ништа.

Врати се до клупе, наслони на руб, не говори, гледа у земљу.

Наравно да сам после оваквог њеног истраживања морао да је запитам, просто нисам могао да издржим од радозналости:

– Шта ти, у ствари, тражиш?

Она се нагло крене, стане испред мене, подигне обе руке са отвореним длановима у висини моје главе, затим заусти као да ће дрекнути, али проговори сасвим тихо:

– Речи! Речи тражим! Питао си ме, морам да ти објасним!

Трепнем два-три пута! Па стварно, шта је друго могла да тражи осим речи да би ми објаснила. И док сам ја трептао она ме још јаче „закуца” подвлачећи

то што је рекла гласније, озбиљније, као да из ње говори некаква мудра, искусна жена, а не дете:

– Реч! Тражим реч!

И таман када сам хтео да јој кажем да не прете-рује, да се све то не може објаснити једном речју, да то није кадар ни најбољи песник, видим одоздо, стазом по шљунку пристиже она, Маја.

Пресечем се начисто. Готово је, рат је неизбежан. Али, пошто је Сања Маји окренута леђима брже-боље користим да посредујем, да спасим шта се да спасти:

– Сада ми је пауза, одмор. Биће најбоље да и ја присуствујем, да будем некако судија.

Сања стисне обрве, одлучно:

– Не! Без икаквог судије! Тако је и мама тати ре-кла пре неки дан, кад је он хтео да ја пресудим. То је наша ствар, морамо саме да је решимо!

Тако је закључила и одједном се окренула као да је на леђима имала очи и видела да Маја долази. На тренутак је погледа и упути се до базена. Корак по корак иде поред зида округлог базена, кажипрст леве руке вуче по рубу зида, по којем прска вода из уста змијурине.

У исто време, с друге стране базена, стигла је и Маја. И сад крене Сања, крене Маја, стане Сања, стане Маја. Све време се гледају у очи преко скулп-туре, кроз воду, између руку и ногу борца, не ски-дају поглед једна са друге. Накострешене и напете, као мачка и мачак, само што не дрече оном њиховом

познатом дреком из које се не може разабрати да ли је у питању љубав или мржња, или је једно и друго измешано.

Како у парку влада космичка тишина, никоме није ни до дисања а камоли до галаме, сви су шумови појачани; шкрипи шљунак под Сањиним и Мајиним ногама, шишти вода из уста змијурине, чује се дрвце које Маја вуче по зиду уместо кажипрста, а нисам сигуран да се не чује и лупање Сањиног срца, устрепталог и уплашеног, знам како јој удара, више пута ми је рекла: „Пипни, како ми лупа!”

За све ово време седим прикован за клупу, гледам према њима, сваки мишић ми је струна, чекам најгоре.

И онда је почело као у двобоју где се борци дуго одмеравају, загледају и онда одједном заскачу. Маја је прва испалила рафал речи онако појединачно:

– Кукавица си! Миш! Зец! Бедница! Сања се брани:

– Нека сам. Зато постоји Мали Принц!

– Био и отишао!

– Лаж! Простачка лаж!

Она подиже левом руком књигу изнад бока:

– Ево доказа! Кад тако лажеш, лажеш простачки!

– Испарио!

– Све је записано! Био код трговца, код краља, код фењерције, разговарао са лисицом, поздравио се са ружом! Све! Свака му је стопа записана.

– Узгред свратио на нашу планету! Змија га средила – ап! Готово, нема га!

– Измишљаш! У књизи је све записано: „Изгледаћу као да сам мртав, а то неће бити истина!”

– Пише и то: „Пао је полако, као што падне дрво! Погођен!”

– На крају стоји: „Гледајте пажљиво предео. И ако вам тада приђе неки дечак, ако се смеје, ако има златну косу, погодићете одмах ко је!”

– Пише и то: „Блесне жута муња покрај његових ногу!” И оде небу под облаке! Фијјјуу!

– Није истина! Ено га седи и чека!

– Да не мислиш тебе – фантазију!

Сања поново подиже књигу:

– Ако сам ја фантазија, није књига! У књигама су записане истине, чула си шта учитељица каже!

– Папир трпи свашта!

– Могу с њом и да те звизнем, па ћеш га видети уживо!

– Можеш, каква си дивљакуша! Сви кажу да си дивља, сви.

Зна Сања да о њој тако говоре, то јој је отворена рана, па је Мајина реч бодеж, „дивљакуша” заболела до суза и клонућа. Реагује болно:

– Баш ме брига. Мене ће припитомити Мали Принц.

– Тако дивљу – никад! Пре би сто лисица, двеста!

– Е, баш ћемо да видимо!

– Поред тебе беднице неће ни да се заустави! Он је принц! Је ли ти јасно? А ти – ко си? Ко? Репа без корена!

Сања одувек наплашена сада стрепи да је Маја не погоди с нечим што би могло да је заболи до лудог бола. У ствари, она све време дрхти, очекује тај бол, као да седи на зубарској столици, а зубар јој приноси болесном зубу ону страшну зујалицу-бушилицу. Од тог страха се сада увлачи у себе, умањује своје вредности на ниво куварице, само да је Маја не повреди:

– Ја ћу, ја ћу да му кувам! Куваћу му његове бабабе!

– Па да се загрцне! Да се удави! Да га отрујеш!
– Прсте ће да полиже.
– Сплачине! Неће ни да окуси!
– Скуваћу му пун лонац, чим га пронађем.
– Пристојна и васпитана девојка принца не тражи, драга моја! Не јури га! Али, пошто ти ниси ни пристојна ни васпитана, а камоли отмена, уместо принца на коњу – дочекаћеш коња!

– То је глупост средњег века! Ти се заостала!

Овоме се Маја није надала. Била је уверена да је Сању с тим „коњем” дотукла. Сада је затечена. Сањина изјава пробуши јој кесицу са отровом којим је натопила нове смишљене речи и тако отровне, као врхови стрела, само чекају да Сања заврши своје објашњење о модерној принцези:

– Нисам ни столица, ни клупа у парку, ни дрвена Марија да бих неког чекала! Нисам ни ћорава ни саката!

– Ал’ си од страха слепа и кљаства! Зечија душо!

– Моје је да га тражим! Тражићу га!

– У магли! У магли маглу ћеш да нађеш!

– Жив је и чека!

– Узгред свратио, узгред! Утуви то у тај ћуп од главе!

– Ништа ти не схваташ! Дошао је на нашу планету да чује људску реч! Да разговара као човек са човеком!

– Ма немој ми рећи! Ух-ух, а где ли је то научио наш језик? Преко слушалица! Је ли, фантазијо?

– Он разговара срцем! А речи срца су на свим језицима исте! Такве речи разумеју и животиње и људи и цвет, сви! И небеска птица! Он је најмудрији принц на целом свету!

– И околини! И небесима! И облацима! Сања Мајине речи доживљава као њену посусталост, била је сигурна да јој се зло разводнило, па се неопрезно открива:

– Најважније од свега – он је дошао да пронађе невесту! Јесте, драга, јесте! Јер је сам на његовој планети, јер нема ко да га воли, јер је тужан!

– Шта? Шта си казала?

Очевидно да је Маја у свом арсеналу тражи бајонет-речи како би Сању докусурила:

– Шта си рекла?

– То што си чула.

– Да нећеш можда ти да му будеш невеста?!

По зеленој боји злобе у Мајином гласу Сања је тек сада схватила да се истрчала и да је надрљала. У жељи да се одбрани од њених удараца почела је да изговара површне речи, јалове, сламасте, никакве и, што их је више низала, утолико се више закопавала. Знала је то, али није могла да се заустави:

– Знам да кувам баобабе, да чистим вулкане, да палим фењере, да чешљам овцу, да разговарам са ружом, да намештам брњицу овци, знам све што треба на његовој планети!

Маја се с њом сада игра као сита мачка са уплашеним мишем:

– Да разговараш са ружом?!

– Да, с ружом.

Маја је тобоже зачуђена, знатижељна:

– Са цвећем да разговараш?

– Са цвећем, да!

– Је ли, да ти ниси мало ментално, а?! Сања се бледуњаво брани нападајући:

– Ко не разуме, глупо му је доказивати.

– Е, баш бих волела да чујем тај твој цвећарски говор! Свашта! О твојим ћу, драга, способностима обавестити цело одељење! Школу! Град!

Сања је схватила да се опет излетела, изговорила је речи које је тешко доказати, што је за Мајину злурадост била права посланица. И уместо да заћути она настави да мрмља себи у брду:

– Чуваћу његову овцу, једину. Одмах ћу да јој скинем брњицу, да је очешљам. Не, прво ћу да је окупам. И она је јадна сама. И ружа је сама! И он је сам! И ја сам сама! Нико нема свога пара!

За ово време док је Сања размишљала Маја јој је пришла с леђа, што је било фатално, јер је зграбила за руке, протресла и дрекнула:

– Бу!

Хтео сам да викнем, да Сању упозорим, али сам се присетио да ми је забранила да се мешам и тако сам се уздржао, мада једва.

Сања се стресе и укочи, затим врисне:

– Јао!

– Бу, зеко, бу! Ха, утроњала си се од страха! Црву бедни! Ти ћеш некога да чуваш! Бедо кукавна, зечија!

– Срам те било, знаш колико се плашим!

– Ни зец ти није раван! Најкукавнији!

– Па нека... Нека, па шта?! Мене ће отплашити Мали Принц! Кад му будем невеста, више се ничега нећу плашити! Никога!

– Кад му будеш луда наста! Тупојко, отишао је! Отишао! Укуцај то у ту твоју тупаву и глупаву главу! Одлетео!

– Није истина! Није истина! Он је жив! Ја то знам. Ја сам сигурна. Он је међу нама. Овде. Откако му је тата погинуо – чучи иза грма! Сам! Он је жив! Жив је! Ено га! Ено га тамо! Ено га!

Сања сва у ватри гледа изнад шимшировог жбуња у правцу Сунца. Без даха, укоченим погледом промуца:

– Он је! Он, Мали Принц!

Касније ми је Сања објаснила да је она стварно видела Малог Прица са златном косом, кабаницом преко леђа! Потпуно исти какав је и у књизи описан и нацртан.

Када сам мало боље размислио – наравно да га је она видела – видела га је јер је веровала. Па одвајкада се зна да постоје разна виђења. Штавише, очи могу да гледају право у једну ствар, а мозак и душа да виде потпуно другу.